

(/)

🏠 (/) > Biografier, erindringer (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Poul og kærligheden



← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/nfs-grundtvig>)

Poul og kærligheden

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1454

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-kaerligheden)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-kaerligheden](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-kaerligheden)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-kaerligheden\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-kaerligheden\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[\\[kaerligheden&title=\\]\\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-kaerligheden&title=\\)\\)\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/poul-og-</p></div><div data-bbox=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

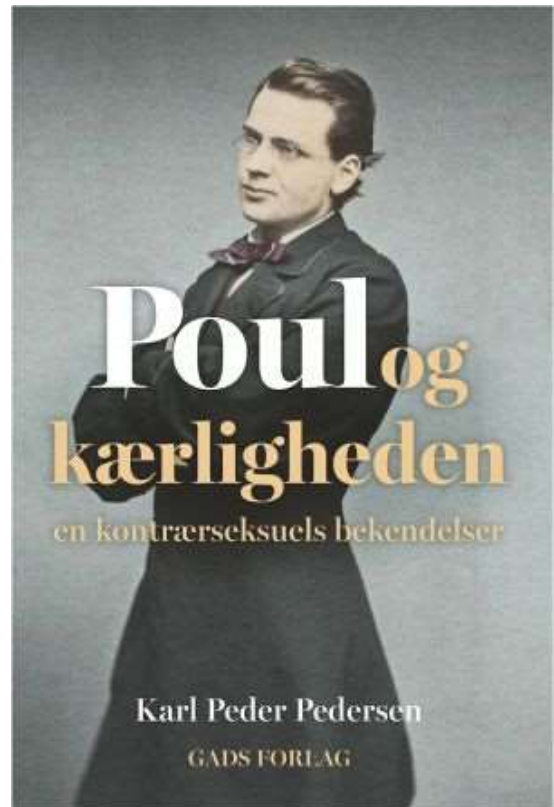
Karl Peder Pedersen

Poul og kærligheden. En kontrærseksuels bekendelser

Gad. 275 sider. 349,95 kr.

Af Ester Monrad, cand. mag i historie og dansk, lektor på Københavns VUC

For nylig lyttede jeg til en podcast, hvor Margrethe Vestager, som jo er en kvinde med et imponerende cv, skulle svare på, hvordan hun helst ville blive husket. Hendes svar var, at det kunne hun ikke agere ud fra, og så pointerede hun også en måske åbenlys men alligevel interessant pointe: "De aller-, allerfleste mennesker, de bliver glemt." Dette udsagn fik mig til at tænke på den bog, jeg var i gang med om Poul Andræ (1843-1928), nemlig "Poul og kærligheden – en kontrærsesuels bekendelser", skrevet af Karl Peder Pedersen, dr. phil. et ph.D. og pensioneret arkivar og seniorforsker fra Rigsarkivet og udgivet på Gads forlag i februar 2021. For takket være bl.a. Pouls dagbøger og breve, som er gemt og Karl Peder Pedersens store arbejde med bogen, så er Poul Andræ søn af politiker og statsminister fra 1856-57 C.G. Andræ ikke blevet glemt. Og hvorfor er det vigtigt? Som titlen antyder, så var Poul Andræ det man i dag ville betegne som homoseksuel (selv kaldte han sig kontrærsesuel, detaljerne omkring dette kan man blive klogere på ved at læse bogen) i en tid, hvor det hverken var noget, man vidste meget om eller accepterede. Dermed er bogen et unikt indblik i et liv, hvor hele den seksuelle orientering blev selve omdrejningspunktet, fordi synet på homoseksualitet var, som det var.



Eftersom historien fortælles på baggrund af dagbøger og breve kommer vi helt tæt på Poul, fra han som meget ung er klar over, at han er tiltrukket af mænd, til han senere både undersøger fænomenet nærmere hos tidens eksperter og sidenhen udlever sine drømme og behov for at være sammen med mænd. Udfordringerne er mange, og som Pedersen påpeger, så var dette noget, der knækkede mange af datidens homoseksuelle, og for Poul er livet som homoseksuel da også udfordrende og det er til tider også tæt på at knække ham. Et eksempel på dette ses, når Karl Peder Pedersen til slut skal opsummere Pouls liv og udfordringer:

"Poul tilhørte en generation af europæere, for hvem erkendelsen og bemægtigelsen af deres seksualitet blev et så altoverskyggende problem, at det kunne slå dem ihjel eller gøre dem til mentale krøblinger, hvis de ikke passede på. Det skete ikke for Pouls vedkommende, men det stemte hans sind i mørke farver livet igennem. (...) "Et menneske er ikke ét, men flere jeg'er," og måske var det lige præcis i den konstatering, hans redning lå." (s. 197)

Dette er både et eksempel på, hvor velskrevet, veldokumenteret og indsigtfuld bogen er. Der er gennemgående en stor forståelse for Pouls situation, men også et blik for, hvor særlig og stærk han har været for sin tid. Således er Poul på et tidspunkt klar til at stå frem i pressen med sandheden, uanset hvad det måtte have af konsekvenser, hvilket i den grad minder om en robust personlighed.

Udover Poul som person tegner bogen et skarpt billede af især videnskabens og juraens syn på homoseksualitet i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet. Således opsøger Poul gang på gang læger for både at forstå sig selv men også for at stille sig selv til rådighed for videnskaben. Tilsvarende følges diverse retssager, hvor udøvelse af homoseksualitet i den eller anden form og grad straffes, tæt af Poul. Således aflægger Poul vicepolitidirektør Eugen Pedersen et visit, som udlægges på følgende måde: "Han [Poul] havde tydeligvis flere hensigter med besøget hos Eugen Pedersen. Sikkert nok var han interesseret i at høre om politiets ageren i bestemte situationer, men nok så vigtigt var det for ham at indivi politiledelsen i sin kommende ageren og give dem et signalement af sin modus operandi, således at man ikke involverede ham i sager om omgængelse mod naturen, som han aldrig praktiserede. Han ville

givetvis også gerne appellere om forståelse og beskyttelse, hvis han skulle komme i en presset situation; han var trods alt ingen hvem som helst.” (s. 105) Man ser altså Poul i alle henseender agere ud fra denne anderledeshed, som han aldrig tvivlede på at besidde, men som han også var fuldt bevidst om, at han ikke blot kunne give los for, ikke mindst fordi han som søn af en fremtrædende politiker var en, man vidste hvem var.

Bogen følger både Poul og videnskabens udvikling og forståelse af og syn på homoseksualitet i en tid, hvor psykiatrien betragtede dette som en sygdom, man manglede en kur imod. Set med nutidens øjne er det både interessant og hjerteskræende med dette indblik i tidens syn på det, som de fleste på vores breddegrader heldigvis ser som helt naturligt.

Undervejs i læsningen studsede jeg over titlen, ”Poul og kærligheden”, som jeg tænker siger noget om forfatterens syn på Poul og hans ageren. For sandt at sige var der ikke megen kærlighed for Poul i forhold til al den modgang og udfordring han skulle igennem. Omvendt var han et interessant, modigt og videbegærligt menneske, der bestemt levede et liv, det er værd ikke at glemme. Derfor er det vigtigt, at Karl Peder Pedersen har sat sig for at dokumentere og ikke mindst formidle Pouls liv og gerninger på en interessant måde, så hans liv og udfordringer også kan bidrage med noget i dag. Den 222 sider lange bog er velskrevet, og på trods af inddragelse af mange og snirklede kilder er formidlingen i top og bogen let at gå til. Så selvom der nok er en vis sandhed i, at de fleste af os i sidste ende bliver glemt, så vil fortællingen om Poul blive hos mig fremover, og jeg kan derfor kun anbefale andre at give sig i kast med bogen.

[Historie-online.dk, den 7. april 2021]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/nfs-grundtvig>)

SE RELATEREDE ARTIKLER



DANSKEREN DER VILLE DRÆBE HITLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/danskeren-der-ville-draebehitler-953>)



GREVINDEN

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1800-arene-37/grevinden>)



OLUF HØST

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/oluf-hoest>)